

## Saksgang

Utvalg	Møtedato	Utvalgssak
Formannskapet	03.05.2023	026/23
Kommunestyret	09.05.2023	032/23

Arkivsak ID 20/1327

Saksbehandler

Eva-Mari Rahkola

## 2.gangsbehandling - kommunedelplan klima, miljø - og energi - 2023-2030 - Vestvågøy kommune

### Sammendrag

Klima-, miljø- og energiplanen løses som en kommunedelplan (KDP), og er en strategisk plan.

Denne kommunedelplanen skal tydelig svare ut hvordan Vestvågøy kommune, som organisasjon og samfunn skal jobbe målrettet for å redusere direkte klimagassutslipp.

Internasjonalt er bærekraftbegrepet, definert ut fra 17 hovedmål (FN- Parisavtalen), med utslippsmål å begrense oppvarmingen (middeltemperaturen) til 1,5 til 2 grader Celsius.

Norge har forpliktet seg juridisk til avtalen gjennom [Klimaloven](#) (2018), og skal være et lavutslippsamfunn innen 2050.

Her i Vestvågøy må vi derfor jobbe målrettet, alle må ta sitt ansvar. Vi må være nysgjerrig, undersøke og kartlegge. Vi må ta utfordringene og forpliktelsene nasjonalt og internasjonalt på alvor.

Vi skal også se mulighetene. Vestvågøy kommune sitter med den lokale kunnskapen, den lokale konteksten om hvilke muligheter, handlingsrom og utfordringer som best kan løses lokalt.

Planen skal synliggjøre kommunens hovedutfordringer, og sette konkrete mål, strategier og tiltak som må gjennomføres i kommuneorganisasjonen og ute i Vestvågøy -samfunnet for å nå disse

målene (nærmere beskrevet i planens handlingsdel).

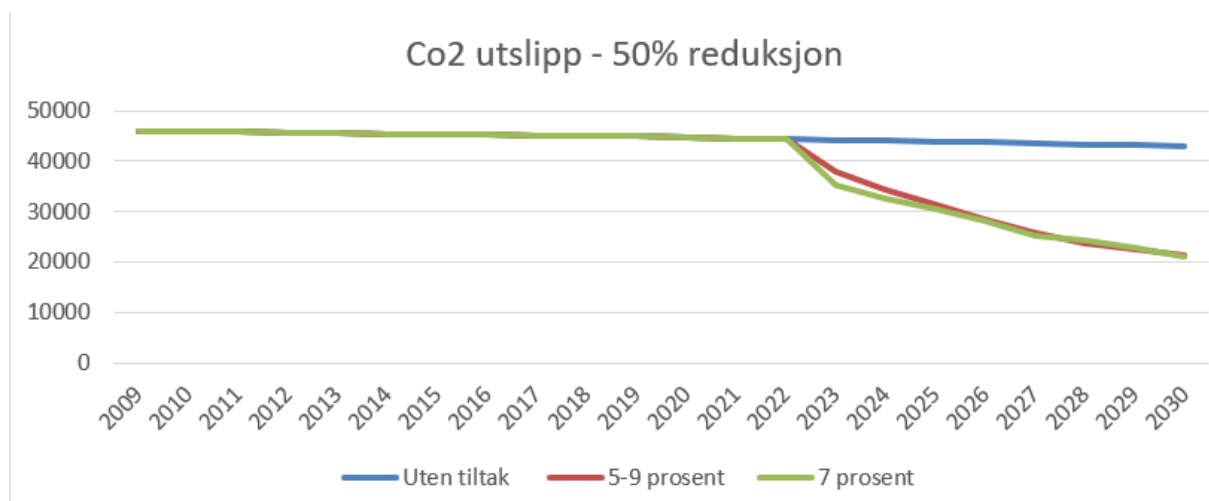
Vestvågøy kommune har flere roller innenfor klima, miljø - og energiarbeidet:

1. Som tjenesteleverandør – utdanning, helse, omsorg og kollektivtrafikk.
2. som eier og drifter – bygg, infrastruktur, skog, transport, kommunale selskaper og fondsplasseringer.
3. Som innkjøper – av varer og tjenester.
4. Som forvalter – ivareta og forvalte regelverk, utarbeide planer med mål, strategier og tiltak i klima og miljøarbeidet

Denne kommunedelplanen er en revisjon av Energi- og klimaplan vedtatt i 2010.

Kommunedelplan for klima, miljø og energi fremmer ett utslippsmål, og 11 plantema med mål, strategier og tiltak for å nå utslippsmålet.

**Planforslaget fremmer et utslippsmål: Direkte klimagassutslipp i Vestvågøy kommune skal reduseres med 50 %, innen 2030.**



På bakgrunn av utslippsmål, med en reduksjon av klimagassutslipp på 50 % innen 2030, er følgende mål definert:



#### Arealbruk: Balansert arealforvaltning

Skal vi stanse tapet av naturmangfold må arealforvaltningen bli mer balansert. Det betyr at vi må gjenbruke og fortette allerede utbygde arealer fremfor å bygge ut mer natur, og følge arealplanen for utbygging. Utbygging skal løses på arealer som er avsatt til bebyggelse. Ved dispensasjoner reduseres tilsvarende areal avsatt utbyggingsformål, i revisjonen av kommuneplanens arealdel.

#### Veitrafikk

1. Innen 2030 skal utslippet fra det samlede transport i kommunen reduseres med minimum 10 % tilsvarende 876 tonn CO2 ekvivalenter sammenlignet med 2019.
2. Vestvågøy kommune skal ha et miljøvennlig og arealeffektivt utbyggingsmønster som reduserer behovet for intern bilbruk og reduserer CO2-utslipp fra den lokale biltrafikken.

#### Sjøfart

Innen 2030 skal utslippene i sjøfart i kommunen reduseres med 10 % - tilsvarende 1000 tonn CO2 ekvivalenter sammenlignet med 2019.

#### Landbruk

Landbrukssektoren skal opprettholde og øke dagens produksjon av landbruksprodukter, med redusert klima-avtrykk per. produserte enhet. Innen 2030 skal det samlede utslippet fra landbruket være redusert med 10%, tilsvarende 1750 tonn Co2.

#### Forbruk og avfall

65% materialgjenvinning innen 2030 for ombruk og materialgjenvinning (LAS, og EUs rammedirektiv)

Igangsette energiutnyttning – produsere strøm og varme lokalt i Vestvågøy

#### Klimarisiko- og tilpasning

Innen 2030 har Vestvågøy kommune utarbeidet en risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) for alle områder som er utsatt for naturfarer, som oversvømmelser, flomrisiko, skredfare, jordras mv.

#### Næringsliv

Næringslivet i Vestvågøy skal fortsette den grønne omstillingen for å skape grønn konkurransekraft, i samarbeid med Vestvågøy kommune og Lofoten de Grønne øyer.

#### Klimakommunikasjon- og kunnskap

Kommunen skal drive et målrettet informasjons- og kommunikasjonsarbeid innenfor klima- og energifeltet, og fremstå som rollemodell for innbyggere, ansatte, næringslivet og andre kommuner.

## Energi og elektrifisering

Vestvågøy må gå fra en energiforbruker til energiprodusent, med kraftprodusenter og Lofotkommuner som utviklingspartnere. Egen produksjon av fornybar energi vil øke selvforsyningsgraden, og ikke belaste det konvensjonelle strømbruket, med tilhørende utgifter.

Vestvågøy kommune skal oppfordre til igangsetting av konkrete prosjekter for mer energimix, som jordvarme, solvarme, vind, biogass, vannkraft, bølgekraft, i tilknytning til prosjekter med elektrifisering.

## Barn og unge

Vi har høy klimaengasjementet blant barn og unge i Vestvågøy kommune.

## Kommunens virksomhet

Vestvågøy kommune skal ha en karbonnøytral drift innen 2040. Vestvågøy kommune skal jobbe mot et lavutslippsamfunn innen 2040, jf. Veikartet Lofoten de Grønne øyene.

Løst innenfor 7 sektorer:

- Transport
- Bygg – og eiendom
- Innkjøp
- Klima og miljøledelse
- Vann- og avløp
- Forbruk og avfall
- Energibruk

*\* Karbonnøytral betyr å ha et netto 0 karbonavtrykk. Det vil si man reduserer og kompenserer for utslipp, som i sum ikke gir økt utslipp i atmosfæren.*

### Kommunedirektørens innstilling:

Vestvågøy kommunestyre, vedtar i mehold av Plan- og bygningsloven §11-15, kommunedelplan for Klima-, miljø- og energi 2023-2030, med tilhørende planbeskrivelse og handlingsdel.

### Saksdokumenter

21.04.2023	Planbeskrivelse140423	1649207
21.04.2023	Handlingsdel 140423.docx	1649210
21.04.2023	Merknadsbehandling KME 1.gangshøring.docx	1649212
21.04.2023	Kort om Klima	1649216

### Saksopplysninger:

Den historiske framskrivningen av klimagassutslipp i Vestvågøy kommune er hentet ut fra oversikt fra Miljødirektoratet, SSB, Finansdepartementet m.fl.

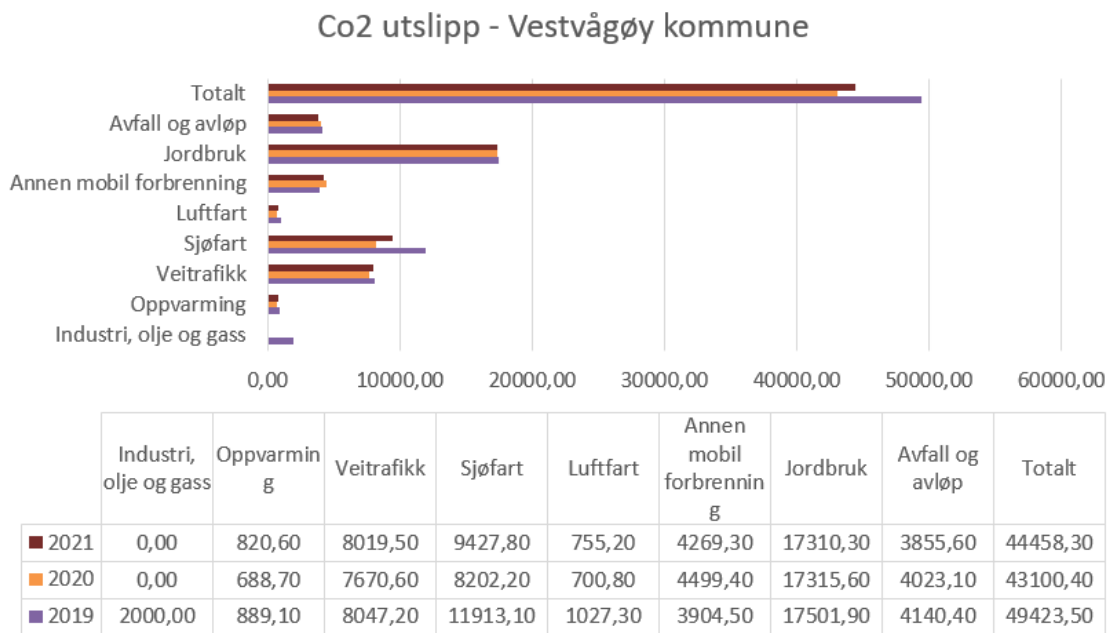
Utslippskildene er delt mellom:

- 1) mobile utslipp, som omfatter utslipp fra veitrafikk, sjøfart og annen mobil forbrenning
- 2) stasjonære utslipp, som omfatter utslipp fra energiforsyning, jordbruk, fjernvarme, industri, olje og

gass, og avfall og avløp.

Klimagassutslippene er redusert med 10611,3 tonn, ca. 12%, på 12 år, fra første måling i 2009 til 2021. Utslppsreduksjonen er som følge av teknologiutvikling, effektivisering innen oppvarming og elektrifisering.

**Utslippsmålet til planen er å redusere direkte klimagassutslipp med 50% til 24711,75 tonn (referanseår 2019).**



Figur. Beregninger av CO<sub>2</sub>-utslipp fordelt på sektorer, 2009-21. Vestvågøy kommune.

### Risiko for å ikke nå målene

I kommunedelplanens handlingsdel, er mål, strategier og tiltak beskrevet for gjennomføring av målene. Gjennomføring av tiltakene må sikres i kommunens handling- og økonomiplan (HØP), i klimabudsjett – og regnskap, og forankres og prioriteres politisk og innenfor organisasjonen.

**For å redusere faren for risiko må følgende ressurser være tilgjengelig og klar til bruk i kommunen:**

- **Økonomiske ressurser**  
Mange tiltak i handlingsplanen har høye kostnader og må behandles politisk. Prioritering av viktige klima- og miljøtiltak i kommunens Handling- og økonomiplan (HØP) er viktig for å nå målene. Mange av tiltakene kan også søke ekstern finansiering, med prosjektfinansiering, eller offentlige virkemidler.
- **Personneltmessige ressurser**  
Kommuneorganisasjonen må ha tilgang ressurser, og kompetent personell til å følge opp

og gjennomføre foreslåtte tiltak

#### **Gulrot eller pisk?**

Noen av tiltakene som er foreslått i handlingsdelen, vil kunne oppleves som et insentiv og mulighet for noen, men som en begrensning for andre. Å få aksept for de endringene som anses som nødvendige, kan være krevende, da det kan innebære en omlegging av vaner, reisemønster, økt gebyr etc.

#### **Målkonflikter og dilemma**

På flere områder kan bærekraftsmål, og klima- og miljømål stå i konflikt opp mot andre foreslåtte mål i kommunen og for samfunnet.

Ett eksempel er vekst innen turisme, med økt fly- og cruisetrafikk, som pr. i dag innebærer økt klimagassutslipp. Uten gjennomføring av forebyggende tiltak, vil flere tilreisende og helårsturister gi økt slitasje, og redusere opplevelsen av lokale friluft- og naturdestinasjoner.

### **Planens Handlingsdel**

I kommunedelplanens handlingsdel er mål innfor relevante tema beskrevet med konkrete strategier og tiltak. Handlingsdelen skal revideres årlig, for å nå utslippsmålet innen 2030. Mål, strategier og tiltak er gitt en prioritet for gjennomføring innenfor periodene :2023-2025. 2025-2028, 2028-2030.

Mål, strategier og tiltak skal løses fordelt i kommunens virksomhet, og målene skal innarbeides i enheters planer og prosjekter. Flere av foreslåtte tiltak må utredes, og legges fram som politisk sak.

Planforslaget har mottatt 12 innspill etter førstegangsbehandling og offentlig ettersyn, fra private og offentlige instanser. Innspillene er kommentert og merknadsbehandlet i et eget vedlegg (merknadsbehandling). Følgende parti kom med innspill; KrF, SV og Mdg.

#### **Universell utforming (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven)**

Tema er ikke gitt et eget avsnitt, men er indirekte ivaretatt med universelle løsninger- se mobilitet. Konkret vurdering opp mpt universell utforming skal tas i utarbeidelse av enkeltprosjekter.

#### **Folkehelse**

Planforslaget er et viktig bidrag til folkehelsen, særlig innenfor tema mobilitet.

- Økonomi

For å kunne følge opp klima- og energiplanen vil det kreve økonomiske prioriteringer. Gjennom årlige klimabudsjett vil kommunen vurdere tiltak som skal gjennomføres. Tiltakene vil variere i omfang, og kostandene må beregnes. Forslag i klimabudsjettet vil kreve investeringsmidler og driftsmidler (som beskrevet i planens handlingsdel). Det enkelte fagområdet vil fremme sak om tiltak, med finansiering til årlig revisjon av handling og økonomiplanen, i tillegg til klimabudsjettet. Handlingsdelen vil etter vedtak virke som klimabudsjett, og vedtatte tiltak må tas inn i HØP- handling og økonomiplanen.

- Forebygging av kriminalitet

Ikke relevant

- Andre fagområders vurdering

Relevante fagområder (i Vestvågøy kommune) har medvirket i planforslaget er:

Plan, folkehelse, landbruk, næring, beredskap, vann- og avløp – prosjekt og drift, vei, havn, eiendom- og drift, innkjøp, offentlig bygg- og prosjekt.

- Forhold vedr. øvrige vedtak og planer

Kommunedelplan, Klima, miljø og energi er vurdert opp mot kommunenes øvrige planverk, og er beskrevet i planbeskrivelsen (se vedlegg).

- Barn og unges interesser

Er beskrevet i planforslaget (se vedlegg).

Vedtak som innstilling fra Formannskapet - 03.05.2023

Vestvågøy kommunestyre, vedtar i medhold av Plan- og bygningsloven §11-15, kommunedelplan for Klima-, miljø- og energi 2023-2030, med tilhørende planbeskrivelse og handlingsdel.

03.05.2023 Formannskapet

**Bente Anita Solås H fremmet følgende endringsforslag til kommunedirektørens innstilling:**

1. Vestvågøy kommunestyre vedtar i henhold til Plan- og bygningsloven § 11-15, kommunedelplan for Klima-, miljø- og energi 2023-2030, med tilhørende planbeskrivelse og handlingsdel utenom hovedmålet «Arealbruk: Balansert arealforvaltning»
2. Vestvågøy kommunestyre forelegges egen sak på balansert arealforvaltning, hvor det utredes og fremkommer alternativer for hvordan dette lar seg løse i praksis.

**Kurt Atle Hansen SV fremmet følgende tilleggs- og endringsforslag til kommunedirektørens innstilling:**

Generelt:

Vestvågøy skal følge opp vedtatte mål og veikart for Lofoten De Grønne Øyene 2030, Grønn vekststrategi.

Veitrafikk.

Endring av hovedmål 1:

Innen 2030 skal utslippet fra det samlede transport i kommunen reduseres med minimum **30%** tilsvarende 2600 tonn CO2 ekvivalenter sammenlignet med 2019. Jf. programområde 2 og 3 for LDGØ - Nullutslipps transportsoner og lavutslipp reisemål.

Nytt tiltak under hovedmål 2:

Elektrisk bybuss testes ut snarest mulig, f.eks. Ballstad-Storeidøya-Leknes-Fygle-Oppdøl. Elektrisk buss utprøves også til Haukland og andre attraktive besøkspunkt.

Hovedmål sjøfart.

Endringsforslag:

Innen 2030 skal utslippene i sjøfart i kommunen reduseres med **30 %** - tilsvarende 3000 tonn CO2 ekvivalenter sammenlignet med 2019.

Endring indikator og mål: Andelen null- og lavutslippsfartøy er 20 % i 2030.

Hovedmål forbruk og avfall:

Nytt tiltak under materialgjenvinning og sirkulær økonomi: Kommuner tar initiativ ift LAS og andre bedrifter for å etablere en gjenbruksstasjon for byggemateriell, utstyr o.a.

Hovedmål energi og elektrifisering.

Nytt tiltak under flere lokale energikilder; Vestvågøy kommune stiller krav om minimum 10% egenproduksjon av energi når nye bygg oppføres, og gir slike bygg fordeler som f.eks. lavere kommunale avgifter de første 5 årene.

Vestvågøy kommune, bygg og eiendom.

Nytt hovedmål: Vestvågøy kommune har egenproduksjon av energi fra flere energikilder.

Nytt tiltak: Det monteres solcelleanlegg og solfangere på kommunale bygg som kan kombineres med energibrønner eller andre miljøvennlige energikilder.

#### **Pål Krüger FRP fremmet følgende endringsforslag til kommunedirektørens innstilling:**

Vi kan ikke støtte planen slik den foreligger. Det er for liten sammenheng mellom mål og tiltak.

Konsekvensen av beskrivelsen av «Arealbruk:balansert» er ikke avklart tilstrekkelig.

:Konsekvensutredning

Det må foretas konsekvensvurdering der klimatiltak kan ha negativ konsekvens for miljøet, og der iverksettelse av tiltak får økonomiske og andre konsekvenser for kommunen, befolkningen og næringslivet.

Når Miljødirektoratets klimagassberegninger på kommunenivå er klart for 2022 og årene fremover, skal tallmaterialet fremlegges overfor Formannskapet og kommunestyret, målt opp mot forslag på årlig utvikling av klimagasskutt, frem mot 2030.

#### **Votering over endringsforslag fra Pål Krüger:**

Forslaget fikk 6 stemmer, og falt mot 1 stemme. Krüger voterte for eget forslag.

#### **Votering alternativt mellom endringsforslag fra H og innstilling fra kommunedirektøren:**

Kommunedirektørens innstilling vedtatt med 5 mot 2 stemmer. Bente Anita Solås H og Pål Krüger voterte for Høyres forslag.

#### **Votering over tilleggsforslag fra SV:**

Tilleggsforslagene fikk 2 stemmer, og falt mot 5 stemmer. Kurt Atle Hansen og Pål Krüger voterte for.



FS-026/23 Vedtak:

Vestvågøy kommunestyre, vedtar i medhold av Plan- og bygningsloven §11-15, kommunedelplan for Klima-, miljø- og energi 2023-2030, med tilhørende planbeskrivelse og handlingsdel.

09.05.2023 Kommunestyret

**Anne Sand SP fremmet på vegne av SP og AP følgende endringsforslag til formannskapets innstilling:**

1. Vestvågøy kommunestyre, vedtar i medhold av Plan- og bygningsloven §11-15, kommunedelplan for Klima-, miljø- og energi 2023-2030, med tilhørende planbeskrivelse og handlingsdel, med unntak av hovedmålet "Arealbruk", som tas ut av både planbeskrivelsen, handlingsdelen og kortversjonen "Kort om klima".

2. Arealbruk er en viktig del av det pågående arbeidet med jordvernstrategi og må også ses i sammenheng med rullering av samfunnsplan og arealplan. Som en del av dette arbeidet må det utredes og beskrives hvordan arealnøytralitet og balansert arealforvaltning kan gjennomføres i praksis, samt konsekvensene av en slik forvaltningspraksis.

Forslaget ble senere trukket.

**Kurt Atle Hansen SV fremmet følgende endringsforslag til formannskapets innstilling:**

SV viser til høringsinnspill fra bl.a. statsforvalteren, og fremmer følgende endrings-/tilleggsforslag til handlingsplan for klima, miljø og energiplanen - sak 32/23:

Hovedmål veitrafikk.

- Endring av hovedmål 1: Innen 2030 skal utslippet fra det samlede transport i kommunen reduseres med minimum **30%** tilsvarende **2600** tonn CO2 ekvivalenter sammenlignet med 2019. Jf. programområde 2 og 3 for LDGØ - Nullutslipp transportsoner og lavutslipp reisemål.
- Nytt tiltak under hovedmål 2: Elektrisk bybuss testes ut snarest mulig, f.eks. Ballstad-Storeidøya-Leknes-Fygle-Oppdøl. Elektrisk buss utprøves også til Haukland og andre attraktive besøkspunkt.

Hovedmål sjøfart.

- Endring av hovedmål: Innen 2030 skal utslippene i sjøfart i kommunen reduseres med **30 %** - tilsvarende **3000** tonn CO2 ekvivalenter sammenlignet med 2019.
- Endring indikator og mål: Andelen null- og lavutslippsfartøy er **20 %** i 2030.

Hovedmål forbruk og avfall:

- Nytt tiltak under materialgjenvinning og sirkulær økonomi: Kommuner tar initiativ ift LAS og andre bedrifter for å etablere en gjenbruksstasjon for byggemateriell, utstyr o.a.

Hovedmål energi og elektrifisering.

- Nytt tiltak under flere lokale energikilder: Vestvågøy kommune stiller krav om minimum 10% egenproduksjon av energi når nye bygg oppføres, og gir slike bygg fordeler som f.eks. lavere kommunale avgifter de første 5 årene.

Vestvågøy kommune, bygg og eiendom.

- Nytt hovedmål: Vestvågøy kommune har egenproduksjon av energi fra flere energikilder.
- Nytt tiltak: Det monteres solcelleanlegg og solfangere på kommunale bygg som kan kombineres med energibrønner eller andre miljøvennlige energikilder.

**Odd Vingmyr Nicolaysen R fremmet følgende tilleggsforslag til formannskapets innstilling:**

Vestvågøy kommunestyre mener miljøaspektene ved oppdrett må inkluderes i kommunedelplanen for klima, miljø og energi 2023-2030 i Vestvågøy kommune.

Saken ble behandlet fra kl. 09.20 til kl. 10.55. Kommunestyret besluttet da å utsette videre behandling til senere på dagen, og gjenopptok saken kl. 14.25.

**Thomas Thomassen uavhengig representant fremmet følgende utsettelsesforslag:**

Saken utsettes i påvente av en konsekvensutredning spesielt til delen som omhandler arealbruk. Det bes også om at man konkretiserer nærmere i forhold til praktiske konsekvenser og økonomi i de foreslåtte strategiene og tiltakene.

**Votering over utsettelsesforslag fra Thomas Thomassen:**

Utsettelsesforslaget falt med 7 mot 26 stemmer. Thomas Thomassen uavhengig representant, Reidar Egeland MDG, Odd Vingmyr Nicolaysen R, Kurt Atle Hansen SV, Wenche Bolle SV, Jim Andreassen uavhengig representant og Kristin Lindberg KRF voterte for Thomassens forslag.

Det ble holdt gruppemøter kl. 14.25-14.50.

**Anne Sand SP fremmet på vegne av SP og AP følgende endringsforslag til formannskapets innstilling:**

1. Vestvågøy kommunestyre, vedtar i medhold av Plan- og bygningsloven §11-15, kommunedelplan for Klima-, miljø- og energi 2023-2030, med tilhørende planbeskrivelse og handlingsdel, utenom hovedmålet "Arealbruk: Balansert arealforvaltning".
2. Vestvågøy kommunestyre forelegges en egen utredning innen utgangen av 2023 som beskriver hvordan alternativene med arealnøytralitet og balansert arealforvaltning kan gjennomføres i praksis, samt konsekvensene av slik forvaltningspraksis.

**Votering over formannskapets innstilling:**

Formannskapets innstilling fikk 4 stemmer, og falt mot 29 stemmer. Kurt Atle Hansen SV, Wenche Bolle SV, Odd Vingmyr Nicolaysen R og Reidar Egeland MDG voterte for formannskapets innstilling.

**Votering over endringsforslag fra SP og AP:**

Endringsforslag fra SP og AP vedtatt med 27 mot 6 stemmer. Thomas Thomassen uavhengig representant, Odd Vingmyr Nicolaysen R, Reidar Egeland MDG, Kurt Atle Hansen SV, Wenche Bolle SV og Jim Andreassen uavhengig representant voterte mot.

**Votering over endringsforslag fra SV:**

Endringsforslaget fikk 4 stemmer, og falt mot 29 stemmer. Kurt Atle Hansen SV, Wenche Bolle SV, Reidar Egeland MDG og Odd Nicolaysen R voterte for.

**Votering over tilleggsforslag fra Odd Vingmyr Nicolaysen R:**

Tilleggsforslaget fikk 12 stemmer, og falt mot 21 stemmer. Odd Nicolaysen R, Ørjan Sandnes SP, Gustav Karlsen KRF, Kristin Lindberg KRF, Wenche Bolle SV, Kjersti F Eltoft Krüger AP, Tone May Nordstrand SP, Anja Trones SP, Pål Krüger FRP, Thomas Thomassen uavhengig representant, Reidar Egeland MDG og Kurt Atle Hansen SV voterte for.

**KS-032/23 Vedtak:**

1. Vestvågøy kommunestyre, vedtar i medhold av Plan- og bygningsloven §11-15, kommunedelplan for Klima-, miljø- og energi 2023-2030, med tilhørende planbeskrivelse og handlingsdel, utenom hovedmålet "Arealbruk: Balansert arealforvaltning".
2. Vestvågøy kommunestyre forelegges en egen utredning innen utgangen av 2023 som beskriver hvordan alternativene med arealnøytralitet og balansert arealforvaltning kan gjennomføres i praksis, samt konsekvensene av slik forvaltningspraksis.

